

Голові разової спеціалізованої вченої ради
Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна
професору Віктору ПЛОХІХ
майдан Свободи 4, м. Харків, 61022

РЕЦЕНЗІЯ

офіційного рецензента, професора кафедри прикладної психології факультету психології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, доктора психологічних наук (спеціальність 19.00.01 – загальна психологія, історія психології), доцента Кряж Ірини Володимирівни на дисертаційну роботу Аккая Катерини Олексіївни «Професійна ідентичність як фактор позитивного функціонування особистості студентів», представлену на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 053 Психологія з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки.

1. Обґрунтування вибору теми дослідження

Актуальність теми дисертаційної роботи Катерини Олексіївни Аккая обумовлена сучасними викликами і напруженими реаліями, що ставлять перед науковцями та практичними психологами питання, як може бути підтримано позитивне функціонування особистості. Дисертаційна робота є втіленням інноваційного авторського підходу до визначення ролі професійної ідентичності в позитивному функціонуванні студентської молоді. Здійснений в роботі аналіз процесів професійної ідентичності в їх зв'язку з особистісними та суб'єктивними показниками психологічного благополуччя дозволяє визначити ті механізми позитивного функціонування особистості, які є особливо важливими на етапі професійного становлення. Такий підхід розкриває шляхи до посилення адаптаційних можливостей і розвитку внутрішніх ресурсів майбутніх фахівців.

Попри зростання зацікавленості дослідників до питань ідентичності, проблема зв'язку професійної ідентичності з позитивним функціонуванням особистості, зокрема у студентської молоді, ще не дістала достатнього висвітлення в українській науковій літературі. Актуальним є також визначення ролі автентичності, осмисленості життя, суб'єктивного контролю тощо для внеску професійної ідентичності у суб'єктивне благополуччя студентів.

Таким чином, вибір теми «Професійна ідентичність як фактор позитивного функціонування особистості студентів» зумовлений як потребами сучасної психологічної науки, так і соціальним запитом на підтримку молоді в період професійного становлення. Тема має важливе теоретичне та практичне значення, оскільки її результати можуть бути використані у сфері психологічного консультування, освітньої практики та кар'єрного супроводу.

2. Загальна характеристика дисертації

Дисертація є самостійним, завершеним науковим дослідженням, яке вивчає особливості внеску професійної ідентичності у позитивне функціонування особистості у студентів. Робота складається з анотацій, вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел (159 позицій) і додатків. Загальний обсяг – 227 сторінок, з яких 180 займає основний текст, що містить 33 таблиці і 14 рисунків.

У вступі обґрунтовано актуальність теми, сформульовано проблему, об'єкт предмет, мету, завдання, гіпотезу та методи дослідження, окреслено наукову новизну і практичну цінність результатів, наведено відомості про апробацію результатів, публікації автора та структуру роботи.

Перший розділ містить теоретичний аналіз професійної ідентичності, описується її зв'язок із загальною ідентичністю особистості та суб'єктивним благополуччям. Заслуговує на увагу змістовний розгляд розвитку поняття «ідентичність» в психології, порівняльний аналіз різних теоретичних підходів до розуміння та операціоналізації цього поняття. Визначається структура позитивного функціонування особистості, розглянутого в його

процесуальному та становому ракурсах, наводяться наукові дані про взаємозв'язок процесів та функцій ідентичності та позитивного функціонування.

Другий розділ присвячений організації емпіричного дослідження: визначено мету, завдання, дизайн та методи дослідження, надано опис вибірки. Використано сучасні методи психологічного дослідження, які дозволяють вирішити поставлені завдання.

Третій розділ стосується здійсненої дисертанткою адаптації шкали професійної ідентичності VISA-19 для україномовного контексту, описано процедуру перекладу, перевірку валідності та надійності вимірювального інструменту.

Четвертий розділ містить перевірку гіпотез дослідження, проведену за допомогою кореляційного, регресійного та медіаційного аналізу. Зокрема, тестується серія медіаторних моделей, де медіаторами зв'язку процесів професійної ідентичності та суб'єктивного благополуччя виступають осмисленість життя, автентичність та суб'єктивний контроль.

Загальні висновки підсумовують теоретичні і емпіричні результати дисертаційної роботи і свідчать про досягнення мети та реалізацію завдань. Вони є науково обґрунтованими, чітко сформульованими, викладені в необхідній логічній послідовності і підкреслюють наукову новизну, теоретичну та практичну значущість отриманих результатів.

Матеріал викладено відповідно до вимог академічної доброчесності та наукового стилю, а структура і оформлення відповідають вимогам, визначеним нормативними документами.

3. Ступінь обґрунтованості наукових положень та висновків, сформульованих в дисертації

Розроблені авторкою та викладені у дисертації наукові положення та висновки мають високий рівень обґрунтованості. Результати дослідження послідовно обґрунтовані дослідницькою методологією, всебічним аналізом

теоретичного матеріалу; достатньою джерельною базою, 75 % якої складають англomовні публікації; комплексним застосуванням теоретичних та емпіричних методів, релевантних завданням сучасних методів статистичного аналізу даних, зокрема, використанням методів моделювання структурними рівняннями, які дозволяють перевірити відповідність теоретичних моделей отриманим емпіричним даним. За результатами дисертації сформульовано обґрунтовані висновки, які переконливо вказують на досягнення мети дослідження та розв'язання всіх його завдань.

Достовірність й обґрунтованість наукових результатів та висновків дисертаційної роботи забезпечується апробацією на міжнародних та всеукраїнських наукових конференціях та опублікуванням в фахових виданнях результатів дослідження.

4. Наукова новизна результатів дисертаційного дослідження та їх теоретична та практична значущість

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що уперше:

- теоретично розроблено та емпірично підтверджено моделі, що відображають особливості взаємозв'язку між процесами професійної ідентичності та суб'єктивним благополуччям студентів. Показано, що цей зв'язок опосередковується такими складовими позитивного функціонування, як осмисленість життя, самовідчуження, суб'єктивний контроль, пошук сенсу та автентичність життя;

- адаптовано українською мовою опитувальник для діагностики процесів професійної ідентичності та запропоновано його скорочений варіант, підтверджено його валідність, надійність і інваріантність за статтю;

- виявлено унікальний внесок кожного з процесів професійної ідентичності до суб'єктивного благополуччя, описано специфічні механізми їхнього впливу, опосередкованого позитивними характеристиками особистості.

Отримані результати поглиблюють сучасні уявлення про професійну ідентичність, а саме про значення її процесів для позитивного функціонування,

зокрема показано, що відсутність сумнівів щодо професійного вибору є ключовим предиктором суб'єктивного благополуччя. Серед особистісних характеристик особливу роль відіграють осмисленість життя та самовідчуження. Продемонстровано, як окремі процеси ідентичності (формування прихильності, дослідження, сумніви тощо) пов'язані зі змінами в суб'єктивному контролі, пошуку сенсу, автентичності та іншими аспектами позитивного функціонування.

Теоретичні положення дослідження конкретизують і доповнюють існуючі підходи до вивчення ідентичності особистості. Уточнено класифікацію наукових підходів, зокрема виокремлено об'єктивістичне бачення. Розглянуто професійну ідентичність як специфічний прояв загальної ідентичності, що має критичне значення в юнацькому віці. Узагальнено уявлення про позитивне функціонування як інтеграцію особистісних ресурсів і позитивних психічних станів. Уточнено структуру професійної ідентичності студентів, окреслено її шість ключових процесів і зв'язки з досвідом роботи, спеціальністю навчання та статтю.

Практична значущість дослідження полягає в можливості використання отриманих результатів у профорієнтаційній, психодіагностичній та психокорекційній роботі зі студентами. Підтверджені моделі медіації та адаптований опитувальник дозволяють точно виявляти проблеми професійної ідентичності, оцінювати її вплив на суб'єктивне благополуччя й цілеспрямовано працювати з ключовими медіаторами – осмисленістю життя, самовідчуженням, суб'єктивним контролем та автентичністю.

5. Дотримання академічної доброчесності

Аналіз змісту дисертації, наукових публікацій здобувача та результатів перевірки тексту дисертаційної роботи на оригінальність в інтернет-системі Strikeplagiarism.com засвідчує, що дослідження є результатом самостійної наукової праці, не містить ознак академічного плагіату та повністю відповідає принципам академічної доброчесності.

6. Повнота викладу результатів дисертації в опублікованих працях

Ключові результати дисертаційного дослідження були опубліковані у чотирьох наукових статтях у фахових журналах України, а також апробовані під час участі в п'яти науково-практичних вітчизняних та міжнародних конференціях.

7. Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації:

1. Проведене дисертанткою емпіричне дослідження за своїм дизайном є кореляційним, тому дискусійними є причинно-наслідкові інтерпретації, які зустрічаються у роботі: «формування прихильності позитивно впливає на суб'єктивне благополуччя...» (ст. 5), «негативний вплив ПД на СБ» (ст. 154), «самовідчуження негативно впливає на загальний показник благополуччя» (ст. 168) тощо. Чи дає регресійний та медіаційний аналіз достатньо підстав для стверджень про односпрямовані впливи?
2. У різних структурних частинах дисертації емпірична гіпотеза дослідження формулюється по-різному, через що набуває різного змісту. Так, у розділі 4 йдеться про те, що «процеси становлення професійної ідентичності опосередковано пов'язані із суб'єктивним благополуччям через зв'язок з осмисленістю, самоприйняттям, автентичністю та суб'єктивним контролем», у вступі (ст. 22) до такого визначення додається: «процеси прихильності будуть підвищувати, а процеси перегляду ідентичності будуть знижувати суб'єктивне благополуччя», у розділі 2 даються два варіанти гіпотези - «виміри прихильності профіідентичності опосередковано підвищують, а виміри перегляду – опосередковано знижують суб'єктивне благополуччя через осмисленість, автентичність, самоприйняття та суб'єктивний контроль» (ст. 68) та «процеси професійної ідентичності опосередковано підвищують суб'єктивне благополуччя через осмисленість, автентичність, самоприйняття та суб'єктивний контроль» (ст.79). В розділі 1 йдеться про три припущення (ст. 63-64). Робота виграла

б, якби авторка більш чітко дотримувалася одного формулювання гіпотези (або низки гіпотез).

3. При перевірці структурної валідності україномовної адаптації опитувальника «Оцінка статусу професійної ідентичності» (в дисертації Status чомусь перекладено у множині: «Оцінка статусів ПІ») проводився конфірмаційний аналіз п'яти моделей: оригінальної 6-факторної, трьох її модифікацій та моделі з трьома факторами. Хоча трьох-факторна модель отримала кращі показники придатності, вона була відкинута як менш інформативна, при тому що раніше авторка обґрунтувала її використання. Більш доречним було б не розглядати цю модель в межах дисертаційного дослідження, оскільки оригінальною методикою передбачаються саме шість процесів професійної ідентичності.

У цілому дисертаційне дослідження виконано на високому науково-теоретичному рівні, висловлені зауваження не впливають на загальну високу оцінку дисертаційного дослідження. Наукова новизна та практична значущість отриманих результатів залишаються вагомими та не применшуються зазначеними дискусійними моментами.

8. Загальний висновок

Дисертація Аккая К. О. на тему «Професійна ідентичність як фактор позитивного функціонування особистості студентів», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 053 Психологія в галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, є самостійно виконаним і завершеним науковим дослідженням, у якому отримано значущі емпіричні результати, що мають як наукову, так і практичну цінність. Висновки логічно випливають із викладеного матеріалу, є внутрішньо узгодженими та достовірними. Метою дослідження було встановити структуру становлення профіідентичності та механізми її зв'язку з позитивним функціонуванням особистості студентів, і вона досягнута в повному обсязі, а всі поставлені завдання виконано.

Дисертація відповідає темі дослідження і демонструє високий рівень методологічної культури.

Дисертаційна робота за своєю актуальністю, змістом та повнотою викладу її результатів у публікаціях, обсягом і якістю оформлення відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44), та наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертацій».

З огляду на зазначене вважаю, що Катерина Олексіївна Аккая заслуговує на присудження їй наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 053 Психологія в галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки.

Офіційний рецензент,
доктор психологічних наук, доцент,
професор кафедри
прикладної психології
Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна

Ірина КРЯЖ

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 17:03:44 11.05.2025

Назва файлу з підписом: Рецензія І.В.Кряж-дисс Аккая.pdf
Розмір файлу з підписом: 201.6 КБ

Перевірені файли:
Назва файлу без підпису: Рецензія І.В.Кряж-дисс Аккая.pdf
Розмір файлу без підпису: 167.1 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: Кряж Ірина Володимирівна
П.І.Б.: Кряж Ірина Володимирівна
Країна: Україна
РНОКПП: 2332201085

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 18:03:35 11.05.2025

Сертифікат виданий: "Дія". Кваліфікований надавач електронних довірчих послуг
Серійний номер: 382367105294AF9704000000FC76CE0022EEE403
Тип носія особистого ключа: ЗНКІ криптомодуль ІІТ Гряда-301
Алгоритм підпису: ДСТУ 4145
Тип підпису: Кваліфікований
Тип контейнера: Підписаний PDF-файл (PAdES)
Формат підпису: З повними даними для перевірки (PAdES-B-LT)
Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2025.02.05 13:00

Голові разової спеціалізованої вченої ради
Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна
професору Віктору ПЛОХІХУ
майдан Свободи 4, м. Харків, 61022

ВІДГУК

офіційного опонента, професора кафедри психології факультету соціально-гуманітарних наук і соціальних технологій Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди, доктора психологічних наук (спеціальність 19.00.01 – загальна психологія, історія психології) Кузнецова Марата Аміровича на дисертаційну роботу Аккая Катерини Олексіївни *«Професійна ідентичність як фактор позитивного функціонування особистості студентів»*, представлену на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 053 Психологія з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки.

1. Обґрунтування теми дисертаційної роботи

Дисертаційна робота Аккая К.О. присвячена вивченню проблеми зв'язку між професійною ідентичністю та позитивним функціонуванням особистості студентської молоді, зокрема — пошуку внутрішніх психологічних механізмів цього зв'язку. Становлення професійної ідентичності є ключовим віковим завданням періоду юності та ранньої дорослості, а також визначальним етапом особистісного та професійного розвитку. Дослідження свідчать, що досягнення професійної ідентичності позитивно впливає на різні аспекти психологічного благополуччя: воно сприяє формуванню стабільного й позитивного самоствердження, підвищує рівень задоволеності життям і роботою, посилює почуття сенсу, стійкість до стресу та здатність до адаптації в соціальному середовищі.

Натомість низький рівень сформованості професійної ідентичності пов'язаний із зростанням внутрішньої тривоги, сумнівів у собі, зниженням життєвої енергії та загального суб'єктивного благополуччя. Хоча наукова література містить чимало даних щодо позитивного впливу професійної ідентичності на психологічний стан особистості, механізми цього впливу досі залишаються недостатньо дослідженими. Зокрема, бракує комплексних моделей, які б пояснювали, за допомогою яких внутрішніх чинників (наприклад, наявності сенсу життя чи відчуття цілісності) відбувається трансформація ідентичнісного досвіду у позитивне функціонування.

Окремою проблемою є те, що вітчизняна психологія у своїх підходах до визначення, діагностики та інтерпретації професійної ідентичності часто базується на застарілих методологіях і недостатньо враховує новітні досягнення світової психологічної науки. Особливо актуальним є впровадження інструментів, що дозволяють диференційовано оцінювати процеси формування ідентичності (дослідження, прихильність та її перегляд), з метою більш точного прогнозування емоційного та когнітивного благополуччя студентської молоді.

Таким чином, дослідження, присвячене виявленню механізмів впливу професійної ідентичності на позитивне функціонування особистості, є як науково обґрунтованим, так і соціально значущим. Його результати можуть мати практичне значення для побудови ефективних програм підтримки професійного самовизначення студентської молоді, а також для вдосконалення діагностичних та інтервенційних інструментів у сфері освітньої та консультативної психології.

2. Загальна характеристика дисертації

Дисертація складається з анотацій, вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи складає 227 сторінок друкованого тексту: 180 сторінок основного тексту, 33 таблиць, 14 рисунків. Список джерел містить 159 найменувань.

У *вступі* дисертантка обґрунтувала вибір теми дослідження, сформулювала проблему, мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження. У

відповідності до завдань було описано методи та організацію дослідження. У вступі також визначено наукову новизну та практичне значення отриманих результатів.

У *першому розділі* проаналізовано визначення та підходи до дослідження ідентичності, обґрунтовано розуміння професійної ідентичності як окремого випадку загальної ідентичності особистості, визначено поняття позитивного функціонування особистості як двокомпонентної структури, а також проаналізовано встановлені попередніми дослідженнями взаємозв'язки між професійною ідентичністю та позитивним функціонуванням особистості. Представлений аналіз наукової літератури є логічним і послідовним та стає підґрунтям для формулювання мети, завдань та гіпотез дослідження.

Другий розділ присвячено організації дослідження, визначенні мети, завдань дослідження, характеристики вибірки та методів дослідження, а також описанню етапів дослідження.

У *третьому розділі* описано процес україномовної адаптації опитувальника професійної ідентичності студентів VISA-19. Встановлено, що даний опитувальник слугує валідним та надійним інструментом діагностики процесів професійної ідентичності студентів.

Четвертий розділ присвячено перевірці гіпотез дослідження щодо ролі професійної ідентичності у позитивному функціонуванні особистості студентів. Під час аналізу застосовано широке коло математико-статистичних методів, зокрема кореляційний, регресійний та медіаторний аналізи. Перевірено основні та додаткові статистичні моделі, що описують процеси професійної ідентичності як предиктори суб'єктивного благополуччя, а процесуальний компонент позитивного функціонування – як медіатор. Отримані результати проілюстровані значною кількістю таблиць та рисунків.

Висновки дисертації цілком відповідають меті і завданням дослідження, а також отриманим результатам.

Анотація відповідає змісту і основним положенням дисертації.

3. Ступінь обґрунтованості наукових положень та висновків, сформульованих в дисертації

Обґрунтованість та достовірність наукових положень, результатів і висновків дисертації забезпечена використанням широкого кола теоретичних та емпіричних методів дослідження, зокрема, надійних та валідних психодіагностичних методів, надійність та валідність яких перевірена в другому розділі. Також в роботі застосовані адекватні статистичні методи аналізу, зокрема, конфірмаційний та медіаторний аналіз. Значущість і достовірність основних наукових положень і висновків дисертації базується на достатній кількості експериментального матеріалу. Зроблені висновки теоретично обґрунтовані та цілком відповідають отриманим результатам.

4. Наукова новизна результатів дисертаційного дослідження та їх теоретична та практична значущість

Дослідження здійснює внесок у розвиток психологічної науки шляхом інтеграції підходів до вивчення професійної ідентичності та її ролі у забезпеченні позитивного функціонування особистості. Уперше встановлено, що зв'язок між процесами професійної ідентичності та суб'єктивним благополуччям має складну медіаторну природу й реалізується через низку особистісних характеристик – зокрема, відчуття сенсу життя, автентичності, самовідчуження та суб'єктивного контролю.

На основі емпіричних даних побудовано та апробовано медіаторні моделі, що дозволяють диференціювати вплив окремих процесів професійної ідентичності. Продемонстровано, що деякі з них (наприклад, формування прихильності, ідентифікація з прихильністю) виступають позитивними предикторами благополуччя, тоді як інші (особливо професійні сумніви) справляють опосередкований негативний вплив.

Вперше на українській вибірці студентської молоді проведено адаптацію опитувальника професійної ідентичності VISA-19, що дало змогу підвищити точність оцінювання процесів професійної ідентичності та порівнювати результати в міжкультурному контексті. Адаптований інструмент виявив високі

психометричні характеристики та підтверджену інваріантність вимірювання за статтю.

Розширено уявлення про професійну ідентичність як динамічне, багатовимірне утворення, критично важливе для особистісного розвитку в юнацькому віці. Зроблено спробу переосмислення класифікаційних підходів до ідентичності, зокрема виділено об'єктивістичний напрям, що акцентує на зовнішніх соціально-професійних маркерах належності.

Окрему цінність мають результати, що виявили залежності професійної ідентичності та позитивного функціонування студентів з огляду на стать, досвід роботи та спеціальність навчання. Це створює передумови для персоналізованих підходів у психологічній підтримці молоді.

Практична значущість отриманих результатів виявляється в адаптації сучасного інструменту вимірювання професійної ідентичності, а також в можливості використання результатів дослідження для освітніх та практично-консультативних цілей.

5. Дотримання академічної доброчесності

На підставі вивчення тексту дисертації здобувача, наукових праць здобувача та Протоколу контролю оригінальності встановлено, що дисертаційна робота виконана самостійно, текст дисертації не містить плагіату, дисертація відповідає вимогам академічної доброчесності.

6. Повнота викладу результатів дисертації в опублікованих працях

Основні положення дисертації достатньо повно викладені в 4 наукових статтях у фахових виданнях України та представлені на 5 вітчизняних та міжнародних науково-практичних конференціях.

7. Зауваження щодо оформлення, змісту дисертаційної роботи та дискусійні питання

Загалом дисертація оформлена відповідно наказу №40 МОН України від 12.01.2017 року. Мета наукової роботи досягнута. Завдання виконані у повному обсязі. Принципових і суттєвих зауважень до роботи не виникло, всі розділи були оцінені позитивно.

Разом з тим є ряд незначних зауважень та питань, які доцільно було б обговорити:

1. На сторінці 30 дисертації авторка висловлює думку про те, що з п'яти підходів до ідентичності, які вона описала, оптимальним є класичний. Саме він має найбільший потенціал для вивчення професійної ідентичності як особистісної підструктури. Авторка пояснила обмежені можливості некласичного, постнекласичного та так званого об'єктивістичного підходів до професійної ідентичності. Однак залишається незрозумілим, чому авторка відмовилася від структурно-динамічного підходу до аналізу професійної ідентичності особистості.

2. Авторський переклад термінів «exploration» та «commitment» як «дослідження» та «прихильність» відхиляється від більш прийнятого в українській літературі перекладу як «пошук» та «зобов'язання», і хотілося б дізнатися підстави цієї термінологічної зміни.

3. Що мається на увазі під «унікальним» та «специфічним» внеском, коли говориться про регресійні та медіаторні ефекти процесів професійної ідентичності?

8. Загальний висновок

Дисертаційна робота Аккая Катерини Олексіївни на тему «Професійна ідентичність як фактор позитивного функціонування особистості студентів», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 053 Психологія (галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки), присвячена актуальній науковій проблематиці. Дисертація є самостійно виконаним завершеним дослідженням, у якому представлено нові теоретичні положення та науково обґрунтовані результати, що мають суттєву наукову й практичну цінність. Висновки та наукові положення, сформульовані в роботі, є достовірними, логічно послідовними та комплексно обґрунтованими. Поставлену мету дослідження досягнуто, всі основні завдання виконано.

Дисертація відзначається високим рівнем науково-методичної культури та повністю відповідає обраній тематиці.

З огляду на викладене, Аккая Катерина Олексіївна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 053 Психологія в галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки.

Офіційний опонент –

доктор психологічних наук, професор,
професор кафедри психології
Харківського національного
педагогічного університету
імені Г. С. Сковороди

Марат КУЗНЄЦОВ

КУЗНЕЦОВ МАРАТ АМІРОВИЧ

Результат перевірки підпису	Підпис вірний
П.І.Б.	КУЗНЕЦОВ МАРАТ АМІРОВИЧ
РНОКПП	2166101359
Організація (установа)	ФІЗИЧНА ОСОБА
Код ЄДРПОУ	
Посада	
Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для даних від Надавача)	15:22:40 12.05.2025
Сертифікат виданий	КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"
Серійний номер	5E984D526F82F38F04000000591DCA017F014D06
Тип носія особистого ключа	Захищений
Алгоритм підпису	dstu4145
Тип підпису	Кваліфікований
Формат підпису	CAAdES-T
Сертифікат	Кваліфікований

**Голові разової спеціалізованої вченої ради
Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна
професору Віктору ПЛОХІХ
(61022, майдан Свободи 4, м. Харків)**

ВІДГУК

**офіційного опонента, член-кореспондента НАПН України, професора
кафедри психології факультету психології, історії та соціології
Херсонського державного університету, доктора психологічних наук
(спеціальність 19.00.05 – соціальна психологія; психологія соціальної
роботи) Поповича Ігоря Степановича на дисертаційну роботу Аккая
Катерини Олексіївни «Професійна ідентичність як фактор позитивного
функціонування особистості студентів», представлені на здобуття
наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 053 Психологія з
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки**

Обґрунтування теми дисертаційної роботи. Дисертаційне дослідження присвячене вивченню формування професійної ідентичності у студентської молоді в контексті позитивного функціонування їх особистості. У роботі поєднано два важливі напрями сучасної психологічної науки – вивчення процесів ідентичності та дослідження факторів благополуччя особистості.

Тематика набуває особливої актуальності у період глибоких соціальних трансформацій, які зачіпають сферу професійного самовизначення. Студентська молодь стикається з численними викликами, що впливають як на її внутрішні ідентифікаційні процеси, так і на суб'єктивне благополуччя. Сучасний науковий дискурс у галузі психології ідентичності та добробуту демонструє низку теоретико-емпіричних суперечностей, які й зумовлюють актуальність обраної теми. Попри загальновизнане значення професійної

ідентичності як складової особистісного розвитку, в науковій літературі все ще недостатньо досліджено, яким саме чином вона пов'язана з позитивним функціонуванням особистості, зокрема у студентському віці.

Одне з ключових протиріч полягає у недостатності комплексних моделей, які б одночасно враховували кілька аспектів позитивного функціонування (суб'єктивне благополуччя, автентичність, наявність цілей та сенсу) у зв'язку з процесами професійного самовизначення.

Окреслена проблема має високу соціальну та прикладну значущість, оскільки студентський вік є сенситивним періодом для формування професійної ідентичності, а також критичним щодо становлення ресурсів особистісного благополуччя. Таким чином, тема дисертації є своєчасною, науково обґрунтованою та практично релевантною.

Загальна характеристика дисертації. Дисертація є самостійним, завершеним та цілісним науковим дослідженням, присвяченим вивченню взаємозв'язку професійної ідентичності та суб'єктивного благополуччя студентської молоді. Текст роботи має чітку структуру, логічно побудований, викладений науковою психологічною мовою та відзначається високим рівнем методологічної культури. Дисертація складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Кожен розділ має внутрішні підрозділи та завершується підсумковими висновками, що сприяє цілісному розумінню логіки дослідження.

У дисертації обґрунтовано актуальність теми, визначено мету та завдання дослідження, об'єкт і предмет, представлено концептуальну основу, гіпотези та методи дослідження. Важливим елементом роботи є адаптація українською мовою шкали професійної ідентичності VISA-19, що супроводжується ґрунтовною психометричною перевіркою. Емпірична частина реалізована за допомогою сучасних методів статистичного аналізу (зокрема, кореляційного, регресійного та медіаційного моделювання), що дало змогу глибоко проаналізувати роль професійної ідентичності у поясненні варіативності благополуччя.

Висновки дисертаційної роботи логічно випливають із результатів дослідження, підкреслюють його наукову новизну та повною мірою відповідають поставленим у роботі меті та завданням. Перелік літературних джерел включає 159 позицій. У додатках подано список публікацій авторки за темою дисертації, а також матеріали, що відображають процедуру апробації результатів.

Матеріал дисертації викладено у логічній послідовності, дотримано вимог академічної доброчесності. Стиль викладу відповідає науковим стандартам у галузі психології. Структура, зміст та оформлення дисертації, а також кількість публікацій відповідають вимогам, визначеним Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44 (у редакції від 01.01.2024) та Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертацій».

Ступінь обґрунтованості наукових положень та висновків, сформульованих у дисертації. Дисертаційне дослідження вирізняється методологічною цілісністю та ґрунтовністю на всіх етапах наукового аналізу. Використання широкого спектру загальнонаукових і спеціальних підходів дозволило авторці глибоко осмислити предмет дослідження, а застосування сучасних психодіагностичних методик, надійність і валідність яких обґрунтовано в другому розділі, забезпечило високу якість емпіричної бази.

У роботі вдало поєднано якісний і кількісний підходи до аналізу даних, що надало змогу повно і всебічно представити отримані результати. Особливу увагу приділено використанню конфірматорного факторного аналізу та медіаторного аналізу, що підтверджує наукову виваженість і точність зроблених висновків.

Чітка логіка викладення, внутрішня узгодженість матеріалу та аргументованість кожного з положень свідчать про високий рівень професійної підготовки дослідниці. Структура роботи є логічною та послідовною, дозволяючи повністю розкрити мету дослідження й досягти поставлених завдань.

Емпіричний матеріал, на якому базуються наукові результати, є достатнім за обсягом і репрезентативним. Висновки та практичні рекомендації логічно витікають із представлених даних і повністю відповідають отриманим результатам. Візуальне оформлення матеріалу за допомогою таблиць, графіків та ілюстрацій додатково сприяє наочності викладу та поглибленому розумінню проведеного аналізу. Використано логічно вибудований і обґрунтований математико-статистичний апарат, який підкреслив достовірність та надійність отриманих статистичних результатів.

Наукова новизна результатів дисертаційного дослідження та їх теоретична та практична значущість. Наукова новизна дослідження полягає в тому, що:

- вперше теоретично обґрунтовано та емпірично підтверджено моделі взаємозв'язку процесів професійної ідентичності зі суб'єктивним благополуччям студентів, з урахуванням посередницької ролі осмисленості життя, самовідчуження, суб'єктивного контролю, пошуку сенсу та автентичності;

- адаптовано на українській вибірці та психометрично перевірено опитувальник для діагностики процесів професійної ідентичності, включно з оцінкою вимірювальної інваріантності за статтю;

- вперше виявлено унікальні внески кожного процесу профіідентичності в суб'єктивне благополуччя, зокрема негативну роль професійних сумнівів, опосередковану зменшенням осмисленості життя та зростанням самовідчуження, і позитивні ефекти формування прихильності, ідентифікації з нею, поглибленого та розширеного дослідження через такі позитивні характеристики особистості як пошук сенсу, осмисленість, самовідчуження, автентичність, суб'єктивний контроль;

- отримало подальшого розвитку уявлення про професійну ідентичність як особливий випадок загальної ідентичності, важливий для позитивного функціонування особистості в юнацькому віці;

– доповнено класифікацію підходів до вивчення ідентичності шляхом виокремлення об’єктивістського підходу;

– уточнено структуру становлення профіідентичності українських студентів, а також виявлено статеві та фахові відмінності у показниках ідентичності та позитивного функціонування.

Практична значущість дослідження полягає в адаптації українською мовою валідного та надійного опитувальника для діагностики професійної ідентичності, що може бути використаний з науковою та прикладною метою. Встановлені моделі взаємозв’язку між окремими процесами профіідентичності та компонентами суб’єктивного благополуччя дають змогу більш точно виявляти психологічні ризики у професійному становленні студентів. Отримані результати можуть бути використані у сфері профорієнтаційної роботи, психологічного супроводу та розвитку позитивного функціонування особистості в період професійного самовизначення.

Дотримання академічної доброчесності. На основі аналізування тексту дисертації, наукових публікацій здобувача та результатів перевірки на оригінальність встановлено, що дисертаційне дослідження виконано самостійно, не містить проявів плагіату та повністю відповідає принципам академічної доброчесності.

Повнота викладу результатів дисертації в опублікованих працях. Основні результати дисертаційного дослідження знайшли належне відображення у 4 наукових публікаціях, опублікованих у фахових виданнях України, а також були представлені на 5 вітчизняних та міжнародних науково-практичних конференціях.

Зауваження щодо оформлення, змісту дисертаційної роботи та дискусійні питання. Підкреслюючи новизну і актуальність дисертації, хочу висловити деякі зауваження.

1. Не зважаючи на те, що авторкою у достатньому обсязі вивчені зарубіжні та вітчизняні дослідження з окресленої тематики, у теоретичному розділі

має місце низка узагальнень, які виходять за межі об'єкту дослідження – професійна ідентичність студента.

2. Дизайн дисертаційної роботи побудовано за констатувальною стратегією дослідження. Робота суттєво виграла, якби у заключному пункті було б представлено імплементацію отриманих результатів у психологічну практику у формі рекомендацій, програми розвитку чи іншої релевантної технології.
3. Другий розділ і пункти розділу сформульовані універсально. Наприклад, «Організація емпіричного дослідження», «Мета та завдання дослідження», «Характеристика вибірки», «Характеристика методів дослідження», «Психодіагностичні методи та їх психометричні властивості», «Математико-статистичні методи», «Етапи дослідження». Доцільно було б сформулювати таким чином, щоб назва розділу чи окремого пункту відображала поточне дослідження і мала відношення тільки до даного дослідження. Це стосується також деяких пунктів інших розділів.
4. Кількість сформульованих завдань у вступі роботи (п'ять) має відмінність від кількості сформульованих висновків (шість).
5. Виникають деякі питання до оформлення тексту дисертації, зокрема: доцільність покликань у вступі роботи; використання в українському тексті ідеограми амперсанд (&); у науковій новизні отриманих результатів подано, що «українською мовою адаптовано опитувальник», доцільно вказати «опитувальник адаптовано на українській вибірці»; «об'єктивістичний підхід», очевидно «об'єктивістський підхід» та ін. У тексті роботи зустрічаються орфографічні помилки та стилістичні огріхи.

Водночас, висловлені зауваження та пропозиції, мають, в основному, рекомендаційний і дискусійний характер, впливають із складності й багатогранності досліджуваної теми та окреслюють перспективні напрями подальших наукових розробок досліджуваної проблематики. Саме тому, вони

не знижують загальної позитивної оцінки наукового дослідження, його наукової та практичної цінності.

Загальний висновок. Дисертаційне дослідження Аккая Катерини Олексіївни «Професійна ідентичність як фактор позитивного функціонування особистості студентів» за своїм змістом, науковим рівнем та оформленням є завершеним самостійним дослідженням, відповідає усім вимогам до оформлення дисертацій та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 № 44 (із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України № 341 від 21.03.2022 та № 502 від 19.05.2023), а її авторка, Аккая Катерина Олексіївна, заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 053 Психологія у галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки.

Офіційний опонент:

член-кореспондент НАПН України,

доктор психологічних наук, професор,

професор кафедри психології

факультету психології, історії та соціології

Херсонського державного університету

МОН України

Ігор ПОПОВИЧ

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 12:22:24 13.05.2025

Назва файлу з підписом: _Відгук опонента Поповича І.С. на дисертацію Аккая К.О.pdf.asice
Розмір файлу з підписом: 113.9 КБ

Перевірені файли:

Назва файлу без підпису: _Відгук опонента Поповича І.С. на дисертацію Аккая К.О.pdf
Розмір файлу без підпису: 111.9 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: ПОПОВИЧ ІГОР СТЕПАНОВИЧ

П.І.Б.: ПОПОВИЧ ІГОР СТЕПАНОВИЧ

Країна: Україна

РНОКПП: 2802712170

Організація (установа): ФІЗИЧНА ОСОБА

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 12:22:23 13.05.2025

Сертифікат виданий: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"

Серійний номер: 5E984D526F82F38F0400000046103301F5ECB005

Алгоритм підпису: ДСТУ 4145

Тип підпису: Удосконалений

Тип контейнера: Підпис та дані в архіві (розширений) (ASiC-E)

Формат підпису: З повними даними для перевірки (XAdES-B-LT)

Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2025.02.05 13:00

Голові разової спеціалізованої
вченої ради Харківського
національного університету
імені В. Н. Каразіна
професору Віктору ПЛОХИХУ
майдан Свободи 4, м. Харків, 61022

РЕЦЕНЗІЯ

**офіційного рецензента, кандидата психологічних наук, доцента ЗВО
кафедри прикладної психології факультету психології Харківського
національного університету імені В. Н. Каразіна Милославської Олени
Володимирівни на дисертацію Аккая Катерини Олексіївни «Професійна
ідентичність як фактор позитивного функціонування особистості
студентів», представлену на здобуття наукового ступеня доктора
філософії за спеціальністю 053 Психологія з галузі знань 05 Соціальні та
поведінкові науки**

Актуальність теми дисертації. Актуальність дослідження професійної ідентичності як фактора позитивного функціонування особистості студентів зумовлена низкою взаємопов'язаних соціально-економічних та психологічних чинників, що визначають сучасний освітній простір і майбутнє професійне становлення молоді.

Сучасний ринок праці характеризується динамічністю, постійними технологічними інноваціями та появою нових професій. У цих умовах від випускників закладів вищої освіти вимагається не лише володіння певним набором знань і навичок, але й сформована професійна ідентичність, яка включає усвідомлення власної компетентності, професійних цінностей, інтересів та готовність до безперервного професійного розвитку. Чітко

визначена професійна ідентичність сприяє більш ефективній адаптації до вимог ринку праці, успішному кар'єрному зростанню та запобігає фрустрації, пов'язаній з невідповідністю очікувань та реальності.

Умови високої конкуренції на ринку праці вимагають від молодих фахівців не лише високого рівня професійної підготовки, але й чіткого розуміння власної унікальності та конкурентних переваг. Сформована професійна ідентичність дозволяє студентам усвідомити свої сильні сторони, визначити власну нішу в професійному середовищі та ефективно презентувати себе потенційним роботодавцям.

Період навчання у вищому навчальному закладі є важливим етапом становлення особистості, протягом якого відбувається інтенсивний пошук власного місця в житті, формування ціннісних орієнтацій та ідентичності, зокрема професійної. Сформована професійна ідентичність виступає важливим ресурсом для подолання стресових ситуацій, пов'язаних з навчальним процесом, майбутнім працевлаштуванням та професійною самореалізацією. Вона сприяє підвищенню самооцінки, впевненості у власних силах, розвитку почуття компетентності та відповідальності, що є ключовими складовими позитивного функціонування особистості.

Розуміння механізмів формування професійної ідентичності у студентів дозволяє педагогічним працівникам розробляти більш ефективні навчальні програми та методики, спрямовані на цілеспрямоване формування професійної компетентності, розвиток професійних інтересів та цінностей. Врахування особливостей формування професійної ідентичності на різних етапах навчання сприяє підвищенню мотивації студентів до навчання, їхньої залученості в освітній процес та успішній професійній адаптації після закінчення навчання.

В умовах соціально-політичної нестабільності та швидких змін у суспільстві, сформована професійна ідентичність може виступати своєрідним "якорем", що забезпечує особистісну стійкість та допомагає студентам

зберігати орієнтацію на майбутню професійну діяльність, незважаючи на зовнішні виклики.

Отже, дослідження професійної ідентичності як фактора позитивного функціонування особистості студентів є не лише теоретично значущим, але й має важливе практичне значення для оптимізації освітнього процесу, підвищення конкурентоздатності випускників на ринку праці та забезпечення їхнього психологічного благополуччя та успішної професійної самореалізації в умовах сучасних соціально-економічних реалій.

Наукова новизна дослідження та одержаних результатів. Уперше теоретично обґрунтовано та емпірично підтверджено моделі взаємозв'язку між процесами професійної ідентичності та суб'єктивним благополуччям студентів. Встановлено, що цей зв'язок опосередковується такими характеристиками позитивного функціонування, як осмисленість життя, автентичність, суб'єктивний контроль, самовідчуження та пошук сенсу.

Виявлено специфічний внесок окремих процесів професійної ідентичності: зокрема, негативний вплив професійних сумнівів на благополуччя через зростання самовідчуження та зниження сенсу життя; а також позитивний вплив формування та ідентифікації з прихильністю — через підвищення суб'єктивного контролю та осмисленості. Розширене дослідження сприяє зростанню автентичності та сенсу, поглиблене — має амбівалентний вплив. Отримані результати розширюють уявлення про чинники студентського благополуччя, зокрема — підтверджено унікальну роль осмисленості життя та самовідчуження як ключових предикторів суб'єктивного благополуччя.

Доповнено класифікацію підходів до вивчення ідентичності, запропоновано об'єктивістичний підхід, що враховує зовнішні (соціальні та професійні) чинники як основу ідентичності.

Адаптовано українську версію опитувальника професійної ідентичності (VISA-19), перевірено його валідність, надійність та вимірювальну інваріантність. Уточнено зміст і структуру професійної ідентичності як одного з центральних компонентів загальної ідентичності у юності, описано шість ключових процесів її формування.

Практичне та теоретичне значення результатів дослідження.

Аналіз дисертаційної роботи показав, що дослідження Аккая Катерини Олексіївни доповнюють та поглиблюють знання щодо внеску кожного процесу професійної ідентичності до суб'єктивного благополуччя студентів та специфічних механізмів їх зв'язку.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків, що сформульовані в дисертації.

Ступінь обґрунтованості та достовірності виконаних досліджень підтверджується достатньою кількістю експериментального матеріалу.

Дослідження професійної ідентичності студентів включає в себе широкий спектр психодіагностичних методів для вивчення різних аспектів їхнього психосоціального функціонування та благополуччя. Використання різноманітних шкал та опитувальників, зокрема VISA-19 для професійної ідентичності, шкал задоволеності життям, позитивних та негативних переживань, а також шкал для вимірювання осмисленості, цілей в житті, самоприйняття, автентичності та суб'єктивного контролю, дозволило отримати комплексний погляд на психологічний стан студентів. Використання різноманітних методів та шкал дозволяє детально розглядати внутрішні механізми та взаємозв'язки цих психологічних конструктів у контексті української студентської вибірки.

Вибрані методи дослідження сучасні, високоінформативні та повністю достатні для досягнення поставленої мети.

Для обговорення та інтерпретації результатів дослідження використано достатню кількість сучасних літературних джерел. Отже, з методичної точки зору, дисертація виконана правильно, а сформульовані автором основні положення та висновки є логічним наслідком результатів власних досліджень.

Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому та основних положень дисертації. Дисертація викладена українською мовою на 227 сторінках комп'ютерного тексту і складається з анотацій українською та англійською мовами, списку публікацій здобувача за темою дисертації, переліку умовних скорочень, вступу, огляду літератури, опису матеріалів та методів дослідження, розділу власних досліджень, аналізу та узагальнення отриманих результатів, висновків, списку використаної літератури та додатків.

В анотації стисло представлені основні результати дослідження із зазначенням наукової новизни і практичного значення.

У «Вступі» на 9 сторінках авторка всебічно обґрунтовує актуальність теми дисертаційної роботи, вказує новизну і практичне значення, формулює мету та 5 завдань дослідження, визначає об'єкт та предмет дослідження, аргументовано вказує методи дослідження, зазначає свій особистий внесок, описує географію наукових конференцій з апробацією результатів виконаної наукової роботи.

Мета наукового дослідження містить в собі відповідь на питання, для чого воно проводиться, орієнтує дослідження на кінцевий результат, визначає логіку і спрямованість завдань, упорядковує різноманітні методи і методики.

Розділ «Огляд літератури» складається із 5 підрозділів. Зроблено аналіз світової літератури за останні роки щодо поняття ідентичності та підходів до її дослідження; професійної ідентичності як фактору позитивного функціонування особистості. Аналітичний огляд проведено кваліфіковано і критично, підкреслені основні питання, які потребують уточнення та подальшої розробки. Розділ побудований логічно, читається і сприймається

легко. Наприкінці огляду літератури зроблено коротке узагальнення, що дозволяє краще зрозуміти не з'ясовані і мало вивчені аспекти цієї проблеми та перспективи подальших напрямків досліджень.

У другому розділі чітко описані матеріали та методи дослідження. Методи дослідження: психодіагностичні та математико-статистичні.

У третьому розділі наведено процес адаптації англomовного опитувальника «Vocational Identity Status Assesment» (Porfeli et al., 2011) та його психометричної оцінки. В ході адаптації та психометричної оцінки опитувальника «Оцінка статусів професійної ідентичності», оригінальний текст було перекладено та протестовано на вибірці студентів українських ЗВО. З п'яти можливих структурних моделей було виявлено, що оригінальна модель з 6 корельованими факторами має прийнятні індекси відповідності та зберігає свою інформативність. Подальша перевірка цієї моделі структури опитувальника виявила задовільну індикаторну валідність, внутрішню узгодженість та композитну надійність, однак виявила проблеми з конвергентною та дискримінантною валідністю. Скорочена версія оригінального опитувальника була розроблена з метою дотримання принципу економності та задля підвищення його психометричних властивостей. Скорочений варіант опитувальника показав конфігураційну, метричну, скалярну та строгу вимірювальну інваріантність за статтю. Скорочений варіант опитувальника «Оцінка статусів професійної ідентичності» (VISA-19) є прийнятним інструментом для використання в дослідницьких цілях до вибірки українських студентів.

У четвертому розділі наведено результати емпіричного дослідження ролі процесів професійної ідентичності студентів у позитивному функціонуванні їх особистості. Авторка узагальнює результати проведеного дослідження, критично оцінює існуючі відомості літератури та підкреслює власні нові результати виконаного наукового дослідження.

Матеріали всіх розділів власних досліджень дисертанткою широко висвітлено в наукових статтях і тезах.

У висновках дисертаційної роботи здійснено послідовний, логічний та чіткий виклад отриманих результатів дослідження, які відповідають меті та завданням, поставленим і сформульованим у вступі.

Список літератури містить 159 джерел, оформлених згідно існуючих вимог.

Відсутність (наявність) порушення академічної доброчесності.

У рецензованій дисертаційній роботі не встановлено ознак академічного плагіату, фальсифікації чи інших порушень, що могли б поставити під сумнів самостійний характер виконання дисертанткою представленого наукового дослідження. Текст є оригінальним, всі цитати коректно позначені та вказані в списку використаних джерел.

Зауваження щодо оформлення та змісту дисертації. Слід відмітити, що принципових і серйозних недоліків стосовно змісту дисертаційної роботи не виявлено. Зауваження, які виникли при аналізі дисертації не торкаються суті роботи і мають переважно рекомендаційний характер.

У плані наукової дискусії хотілось би отримати відповіді на наступні питання:

1. Схоже, всі процеси показали опосередкований зв'язок з суб'єктивним благополуччям, окрім гнучкості прихильності. Як ви пояснюєте те, що гнучкість прихильності виявилась менш значущою у зв'язку з позитивним функціонуванням?

2. Які статистичні критерії ви використовували – параметричні чи непараметричні? Чим ви керувалися при їх виборі?

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам.

Дисертаційна робота Аккая Катерини Олексіївни «Професійна ідентичність як фактор позитивного функціонування особистості студентів», представлена на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань

05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 053 Психологія виконана на актуальну тему. За своїм змістом дисертація є завершеною самостійно виконаною кваліфікаційною науковою працею, в якій отримано нові теоретичні положення та науково обґрунтовані результати, що мають важливе наукове й практичне значення. Сформульовані в роботі наукові положення та висновки є достовірними та всебічно обґрунтованими. Визначену мету дослідження досягнуто, а основні завдання вирішено. Дисертація виконана на високому науково-методичному рівні, її зміст відповідає обраній темі дослідження.

Здобувачка Аккая Катерина Олексіївна заслуговує на присудження їй наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 053 Психологія.

Офіційний рецензент,
кандидат психологічних наук,
доцент, доцент кафедри
прикладної психології
Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна

Олена МИЛОСЛАВСЬКА

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 18:16:52 18.05.2025

Назва файлу з підписом: РЕЦЕНЗІЯ Милославської О.В. на дисертацію Аккая Катерини Олексіївни «Професійна ідентичність як фактор позитивного функціонування о.p7s
Розмір файлу з підписом: 38.5 КБ

Назва файлу без підпису: РЕЦЕНЗІЯ Милославської О.В. на дисертацію Аккая Катерини Олексіївни «Професійна ідентичність як фактор позитивного функціонування о
Розмір файлу без підпису: 20.5 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: Милославська Олена Володимирівна

П.І.Б.: Милославська Олена Володимирівна

Країна: Україна

РНОКПП: 2509618367

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 14:37:28 12.05.2025

Сертифікат виданий: КНЕДП АТ "УКРСИББАНК"

Серійний номер: 4723196C41B46DB60400000062BA030026021000

Тип носія особистого ключа: Незахищений

Алгоритм підпису: ДСТУ 4145

Тип підпису: Удосконалений

Тип контейнера: Підпис та дані в одному файлі (CAdES enveloped)

Формат підпису: З повними даними ЦСК для перевірки (CAdES-X Long)

Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2025.01.15 13:00